

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CCXIV. Sixtus IV. Anno Christi 1471. Federici III. Imperatoris 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

gò il piatto di Cardinal povero appellatur.
Vide annotat. 1. ad Innocentium IV.

(5) Constitutione 7. tom. 1. Bullarii pag.
401.

(6) Raynaldus ad an. 1471. §. 56.

(7) Lege vitam Pii IV.

(8) Ægidius Cardinalis Viterbiensis apud
Raynaldum ad an. 1471. §. 63.

Brietius in Annalibus ad an. 1464. *Certe
de hoc Pontifice Platinae fidem adhibens,
à quo hic longo carcere subactus, imò &
tormentis subiectus ob conspirationem &
impietatem, multa in eum effudit recor-
datione potius pœnarum, quàm ex veri-
tate.*

CCXIV.

SIXTUS IV.

ANNO CHRISTI 1471.

FEDERICI III. IMPERATORIS

32.

SIXTUS IV. Savonensis, *Francif-*
S *cus Roboreus* antea dictus, institut.
Rayn. an. tum S. Francisci professus, & scriptis
1471. §. clarus, anno 1471. V. Idus Augusti
66. 72. Pontifex proditus est. Id huic curæ
76. fuit, ut Mahumetis II. impetus pro-
Spond. pulsaret à finibus Christianorum. Ita.
§. 10. 11. que Catholicos Principes legationi-
bus

bus sollicitavit ad communem hostem repellendum. Ad labefactandam ve- Rayn. an.
 rò hæresim Hussitarum Bohemiæ 1472.
 Regnum Matthiæ Regi Hungarorum §. 32. 55.
 adjudicavit, Bohemis exsolutis reli- 59. 60.
 gione jurisjurandi, quo se Uladislao
 Poloniæ Regis filio obligaverant.
 Ferdinando Regi Neapolitano tribu-
 tum, dum viveret, remisit, modò e-
 quum album quotannis feudi nomine per-
 solveret, tuereturque oram maritimam à
 prædonibus, & milite, si opus esset, Pon-
 tificem juvaret, sua impensâ quoque &
 ductu (1) Ferrariensis Principatûs
 possessionem fiduciarium dedit Her-
 culi Atestino, imperato censu milli-
 um aureorum quinque. Judices,
 quos *Rotæ Auditores* appellant, nume-
 ro duodecim in posterum esse decre-
 vit, cum antea essent quatuordecim.
 (2) Confirmavit Ordinem *Minimo-* Rayn. an.
rum ab Francisco de Paula, & *Augu-* 1474. §.
stinianorum Excaleeatorum à Baptista 26. 31.
 Poggio Genuensi institutum. *Jubila-* 1475. §.
um, confirmatâ Pauli II. constitutio- 1. 1480.
 ne, anno 1475. celebravit. Festum §. 29.
 omnium Sanctorum coli jussit per di- 1482. §.
 es octo. B. Bonaventuram Episco- 46.
 pum Cardinalem retulit in Sanctos &
 Ec-

- Spond. Ecclesiae Doctores. Ortam inter
 an. 1483. Franciscanos & Dominicanos con-
 §. 8. troversiam de sacris stigmatibus D.
 Catharinae Senensis opprimere con-
 tus est. (3) Eisdem vetuit de im-
 maculata B. Mariae Virginis Concep-
 tione disceptare, (4) & in utrosque
 vim magnam privilegiorum effudit.
 (5) Probavit antiquum modum, quo
*volens orare dicit toties Angelicam Salu-
 tationem, quot sunt Psalmi in Psalterio
 Davidico, videlicet centies & quinquagi-
 es singulis decem Salutationibus orationem
 Dominicam semel praeponendo; & hoc
 modo orantibus pro qualibet quinquagena
 quinque annos & totidem quadragenas in-
 dulgentiae misericorditer in Domino rela-
 xavit.* (6) Multa Romae aedificia re-
 stituit condiditque maximo Urbis
 commodo & Ornamento. In his
 Rayn. an. Pons ejus nomine nuncupatus Ty-
 1484. §. beri impositus, & Vaticana Biblio-
 20. 23. theca instaurata, quam etiam libris
 Spond. ornavit, auxitque proventibus, un-
 §. 2. de custodibus, librariis Latinis, Grae-
 cis, Hebraeis stipendia persolveren-
 tur. Eidem Bibliothecae Platinam
 praeposuit, omniumque Pontificum
 pri

primus libros vidit typis excufos.
 (7) Idem primus, nullâ habitâ ratione
Decreti Concilii Basileensis, supra omnes
prædeceffores fuos Cardinalium numerum
maximè ampliavit, cujus exemplum opti-
mè fecutus est Alexander Papa VI. (8)
 Exceffit post annos tredecim ac dies quin-
 que, quàm regnare cœperat, anno æ-
 tatis feptuagesimo, Chrifti 1484. Idi-
 bus Augufti.

ANNOTATIONES.

(1) Platina in Vita MS. Sixti IV. apud
 Raynaldum ad an. 1472. § 55.

(2) Conftitutione 2. tom. 1. Bullarii pag.
 404.

(3) Negabant Francifciani, D. Catharinam
 Virginem Senenfem facris ftigmatibus fui-
 fe insignitam, contendentes, tale privile-
 gium concessum uni S. Francisco. Domi-
 nicanî afferebant communicatum etiam D.
 Catharinæ, quamvis facra ftigmata in ejus
 corpore non apparuerint, ut in corpore
 S. Francifci. Pontificem illi fuum precibus
 atque obteftationibus fatigatum perpulère,
 ut sanctæ Virginis imaginem cum ftigma-
 tibus pingi vetaret, inhibitis pœnis Eccle-
 siasticis, quas tamen mitigato pofttea decre-
 to fuffulit. Eadem controverfia renovata
 Clemente VIII Pontifice, qui anno 1599.
 in *sacra Rituum Congregatione* penfatis
 utrinque rationum momentis, utrinque par-
 ti silentium indixit. Urbanus VIII. qui ter-
 tiam

K k k

tiam

tiam Lectionem ab se compositam *Breviario Romano* inseruit, litem diremit his verbis: *Hanc gratiam amantissimus Dominus novâ gratiâ cumulavit, ut sentiret dolorem illapsâ vi vulnerum, & cruenta signa non apparerent. Quod itâ contigisse, cum Dei famula Confessario suo Raymundo retulisset, ut oculis etiam repræsentaretur, radios in imaginibus B. Catharina ad dicta quinque loca pertingentes pia Fidei cura piëctis coloribus expressit. Vide Cardinalem Lambertinum De Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 4. cap. 8. num. 8. & seqq.*

(4) Constitutionibus, quas habes *Extravagant. 1. & 2. De reliquiis & venerat. Sanctorum.* inter Communes, quasque ratas esse jussit Tridentina Synodus *Sess. V.* in Decreto de peccato Originali §. ult. Capite altero sanxit sub pœna anathematis, neque eos, qui negarent, neque eos, qui affirmarent, *Dei Genitricem ab Originalis peccati macula in sua Conceptione præservatam fuisse, ullius criminis reos esse, & utrique parti potestatem fecit alterutram sententiam amplectendi, nullâ habitâ ratione Concilii Basileensis, quod Sess. 36. definiêrat B. Virginem sinè ulla Originalis peccati labe conceptam. Quandoquidem conventus iste, ex quo se ab Eugenio IV. sepe*

separavit, corpus esse cœpit sinè capite, ac proinde decernere id non potuit. Neque refert Concilii Basileensis decretum à Concilio Avenionensi anno 1457. confirmatum fuisse, ut est apud Labbeum tom. 13. Conc. pag. 1403. Vide annotat. 2. ad Eugenium IV.

(5) Constitut. 6. 7. 19. tom. 1. Bullarii.

(6) Constitut. 18. ubi addit: *Iste modus orandi Psalterium Virginis Mariæ vulgariter nuncupatur.* Memorata jura amplificârunt, ac nova societati Rosarii concesserunt Pius V. const. 86. Sixtus V. const. 21. & novissimè omnium Benedictus XIII.

(7) Constat fere inter omnes anno circiter 1400. cogitari cœptum de Arte Typographica inveniendâ, eamque anno 1457. prolatam in lucem. Si quid librorum ante hunc annum 1457. exculum est, id factum beneficio characterum tabulis lignicis insculptorum, non typis ex plumbo, stannoque conflatis. De loco autem, ubi primum utilissima Ars inventa, ac de ipsis inventoribus varias discrepantesque sententias peperit æmulatio. Harlemum enim Hollandiæ Urbs Laurentio suo, cui *Aeditio* seu *Constero* cognomen, præclarissimi inventi gloriam vindicat: Argentoratenses eam laudem tribuunt Joanni Mentelio: Moguntini Joannem Guttembergium tanto honore afficiendum esse contendunt.

Qui plura desiderant, eos remittimus ad
Annales Typographicos Michaelis Maittaire,
& ad Marci Zuerii Boxhornii dissertat.
De Typographica Artis inventione.

(8) Onuphrius Panvinius in libro *De Episcopatibus, Titulis, & Diaconis Cardinalium* pag. 18. apud Van espen *Juris Ecclesiastici Universi* part. 1. tit. 22. cap. 1. §. 16. ubi subdit è vestigio: Nullus tamen horum Pontificum antiquum 53. numerum excessit, ut essent videlicet plures quàm 53. cum nec eum numerum attingerint: sed omnium Romanorum Pontificum primus fuit Leo X. qui antiquè statuti ratione non habità, in magna illa 31. Cardinalium creatione, veterem & antiquum atque à nullo Romanorum Pontificum excessum numerum superàrit: Nam sub Leone X. plus minùs 65. Cardinales simul viventes fuerunt, quod nunquam aliàs contigerat post fundatam Romanam Ecclesiam. Ejus exemplum secuti sunt Paulus III. & qui nunc vivit Paulus IV. Prior enim ad 63. numerum Cardinales auxit, sequens ad 70. quem quoque numerum nunquam fuisse satùs constat.